

küzdelem, a gondolat fénye ragyog itt árnyékok nélkül. Nem riaszthat vissza senkit az az előítélet, hogy filozófiát vett a kezébe, tehát olvasása alatt állandó szellemi erőfeszítést kell végeznie. Ezt a könyvet úgy írta meg a szerzője, hogy a „homályos“ Hétrakleitos, vagy a még homályosabbnak tartott Kant gondolatai minden értelmes ember számára könnyen érthetően és élvezetes formában jelentkeznek úgy, hogy rendszerük alapjaiból egyetlen lényeges elv sem marad ki. Ma pedig szükségünk van az „escapism“ (menekülés) ilyen formájára, hogy a nehéz időkben biztatást és vigasztalást találjunk az emberi szellem fölényes erejében.

BERKY IMRE

Kisebbségi körlevél. A Pécsi Egyetemi Kisebbségi Intézet Közleményei. 1942. VI. évf. 4—5 sz.

Mindég jogos érdeklődésre tarthat számot az a tudományosan feldolgozott híranyag, nemzetiségeink és szomszédaink életére vonatkozó sok részlet, mely a Pécsi Egyetemi Kisebbségi Intézet műhelyéből időközönként „Kisebbségi Körlevél“ formájában kerül a nyilvánosság elé. Az idei évfolyam 4. számából elsősorban is Faluhelyi Ferencnek, az intézet igazgatójának „A magyarországi nemzetiségi kérdés jellege és megoldása“ c. tanulmányát kell kiemelnünk. Benne a szerző végigvezet minket a probléma történelmi fejlődésén, bemutatja a különböző megoldási terveket és kísérleteket a nélkül, hogy ő maga bármelyik irányzat mellett határozottan állást foglalna. „A megoldást nem mi, hanem az élet erői fogják meghozni“, állapítja meg, miután leszögezi, hogy a jövőben Magyarországnak is feltétlenül „nemzeti állam“-nak kell marad-

nia, melyben a magyar jogosán követeli magának a „primus inter pares“ szerepét. Kemény Gábor a magyar szórványkérdés úttörőjéről, Ürinyöy Sándorról közöl érdekes adatokat, míg Bédi Imre a magyar kisebbség helyzetét ismerteti Dél-Erdélyben a bécsi döntéstől 1941. decemberig. A szeptemberi (5 sz.) körlevélben Szilády Zoltán „Magyar őstelepülések Erdélyben“ c. cikkében az ott élő népek érkezési sorrendjének vitáját igen figyelemreméltó földrajzi érvekkel világítja meg, többek között rámutatva a székelyek és bolgárok egykori együttélésének bizonyítékaira. Szende Zoltán az „Italia irredenta: Nizza, Korzika és Málta“ törekvéseit ismerteti, Deák József viszont „A szlovákság kül- és belpolitikai útja 1918-tól“ címen értekezik. Nagyon érdekes Pusztai-Popovics József közleménye a Lupu-féle új román származási elméletről, melyet egy levélváltás tükrében mutat be. Ebben nem kevesebbről van szó, mint hogy a románok „az örök Róma fiai“, de ugyanakkor „a régi világ legjelentősebb, leghíresebb népének“ (a trák, dáko-géta népnek) utódai. A körleveleket Figyelő-rovat, valamint könyv- és folyóíratszemle egészíti ki.

V. Gy.

Révay József, Ókori író — mai olvasó. Parthenon - tanulmányok 2. sz. — Franklin kiadás, 1942. 96 l.

Ez a kézbesímuló, már alakjával is *vademécumnak* kínálgató könyvecske nem latin-görög szakos tanárok számára készült, legálább is nem elsősorban az ő számukra. A szerző mindannyiunk könyvének szánta, akik hiszünk abban, hogy klasszikus földön kezdet az ember európaivá lenni.